

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ C. K.**, bývajúceho v P., **2/ V. K.**, bývajúcej v P., obaja zastúpení JUDr. Š. J., advokátom v K., proti žalovanému **F. Č.**, bývajúcemu v B., za účasti vedľajšej účastníčky S., zastúpenej A. - S., a.s. K., o **náhradu škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 13 C 50/2003, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. februára 2010 sp. zn. 4 Co 57/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 405 000,-- Sk (13 443,53 Eur) titulom bolestného ako 50-násobku základného bodového hodnotenia a sumu 720 000,-- Sk (23 899,62 Eur) titulom sťaženia spoločenského uplatnenia ako 80-násobku základného bodového hodnotenia, sumu 181 246,-- Sk (6 016,26 Eur) straty na zárobku a vecnú škodu v sume 23 500,-- Sk (780,05 Eur) a žalobkyni 2/ sumu 195 750,-- Sk (14 937,26 Eur) titulom bolestného ako 30-násobku základného bodového hodnotenia a sumu 450 000,-- Sk (14 937,26 Eur) titulom sťaženia spoločenského uplatnenia ako 50-násobku základného bodového hodnotenia a vecnú škodu vo výške 6 500,-- Sk (215,76 Eur), to všetko spolu so 17,6% úrokom z omeškania a trovami konania.

Okresný súd Košice - okolie po tom, čo konanie rozsudkom zo 7. júla 2006 zastavil v časti týkajúcej sa sumy 181 246,-- Sk (6 016,26 Eur), svojim v poradí druhým rozsudkom z 20. apríla 2009 č.k. 13 C 50/2003-180, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 11 636,13 Eur (350 550,-- Sk) spolu so 17,6% úrokom z omeškania zo sumy 283,80 Eur (8 550,-- Sk) od 17. marca 2003 do zaplatenia a žalobkyni 2/ sumu 2 597,84 Eur

(78 262,50 Sk) spolu so 17,6% úrokom z omeškania zo sumy 207,88 Eur od 17. marca 2003 do zaplataenia, všetko do 15 dní, vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že vzhľadom na strasti, ktoré žalobca musel vytrpieť v súvislosti s lekáorskými zásahmi, je u neho dôvodné zvýšenie bolestného za postihnuté koleno v rozsahu základného počtu 80 bodov, čo pri 30-násobku predstavuje sumu 144 000,-- Sk (4 779,92 Eur). Vo vzťahu k poraneniu hrudníka dôvod na mimoriadne zvýšenie preukázaný nebol a preto mu bol priznaný v základnej bodovej výške predstavujúcej 900,-- Sk (29,87 Eur). Bolestné tak v rozsahu základného bodového hodnotenia v sume 8 100,-- Sk, ktoré mu doposiaľ uhradené nebolo, predstavuje spolu s mimoriadnym zvýšením odškodnenia bolestného za koleno, sumu 152 100,-- Sk (5 048,79 Eur). Následky, ktoré pre jeho ďalší život toto zranenie zanechalo, opodstatňuje zvýšenie o 60-násobok a predstavuje sumu 540 000,-- Sk (17 924,71 Eur). Celková náhrada tak predstavuje sumu 23 272,26 Eur, t.j. 701 100,-- Sk. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ dospel súd k záveru, že pokiaľ ide o bolestné, neboli preukázané okolnosti hodné mimoriadneho zreteľa, ktoré by odôvodňovali priznanie vyššej náhrady, než je určená základným bodovým ohodnotením, preto jej bola priznaná náhrada iba v základnom vyjadrení, t.j. suma 217,92 Eur (6 525,-- Sk). Pokiaľ ide o zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, z rovnakých dôvodov ako u žalobcu 1/ je odškodnenie základnou sadzbou nedostatočné preto, že i u nej došlo k podstatnému zhoršeniu kvality jej života a 25-násobné zvýšenie, t.j. suma 150 000,-- Sk (4 979 Eur) je primerané okolnostiam prípadu, rozsahu postihnutia jej zdravia a obmedzeniam, ktoré s tým súvisia. Celková náhrada u nej tak predstavuje sumu 156 525,-- Sk (5 195,71 Eur). Berúc do úvahy konštatovania vzišlé z výpovede znalca Ing. Z. B. ako aj ustálené konštatovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o tom, že v rovnakom rozsahu a z rovnakých dôvodov ako žalovaný je za vznik dopravnej nehody spoluzodpovedný i žalobca sám, bolo v predmetnej veci zohľadnené 50% spoluzavinenie žalobcu 1/, takže plnenie v sume 23 272,26 Eur (701 100,-- Sk) mu súd podľa § 441 Občianskeho zákonníka krátil o 50% a u žalobkyne 2/ taktiež súd krátil plnenie v sume 156 525,-- Sk (5 195,68 Eur) o 50%, keďže vo zvyšku je za škodu zodpovedný jej manžel, a nie žalovaný. Predmetom krátenia boli aj základné náhrady a to u žalobcu 1/ zo sumy 567,62 Eur (17 100,-- Sk) na sumu 283,80 Eur a u žalobkyne 2/ zo sumy 415,75 Eur (12 525,-- Sk) na sumu 207,88 Eur a v prevyšujúcom rozsahu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Na odvolanie žalobcov a vedľajšieho účastníka Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 11. februára 2010 sp. zn. 4 Co 57/2009 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 11 636,13 Eur a žalobkyni 2/ sumu 2 597,84 Eur a v časti týkajúcej sa zaplatenia žalobcom úroku z omeškania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď v časti týkajúcej sa istiny sa stotožnil v plnom rozsahu so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a v časti týkajúcej sa príslušenstva považoval rozsudok súdu prvého stupňa za nepreskúmateľný.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (do zamietajúcej časti a časti týkajúcej sa príslušenstva - vychádzajúc z obsahu dovolania) podali dovolanie žalobcovia. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 O.s.p. Dovolanie odôvodnili tým, že súd nesprávne stanovil výšku ich spoluviny v rozsahu 50% (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pretože to, čo stanovil Najvyšší súd Slovenskej republiky je právne relevantné pre stanovenie viny a trestu žalovaného v zmysle trestnoprávnej zodpovednosti a preto sa to na nich nevzťahuje. Za nesprávne stanovenú považujú tiež výšku úrokov a stanovenie dátumu začiatku plynutia omeškania, pretože nie je ich zavinením, že k rozhodnutiu došlo po viac ako 5 rokoch po nehode. Napokon namietli, že postupom odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že o ich nárokoch bolo rozhodnuté bez toho, aby sa mohli k veci vyjadriť (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalovaný právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobcov nevyužil.

Vedľajší účastník na strane žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že odvolací súd nepochybil procesne ani z hmotno-právneho hľadiska, konanie netrpí žiadnymi vadami a nie sú dané dôvody pre podanie dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) ktorí sú riadne zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje jednak proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený (v jeho zamietajúcej časti) a tiež proti výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie (t.j. výroku majúceho povahu uznesenia).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p., je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p., je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p..

Dovoláním žalobcov je napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1/ až 3/ O.s.p. Prípustnosť ich dovolania v tejto časti preto z uvedených ustanovení nevyplýva.

Prípustnosť dovolania žalobcov by v danom prípade prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z procesných väd taxatívne vymenovaných v tomto ustanovení. Podľa uvedeného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samo

tvrdenie účastníka, že došlo k určitej procesnej vade, ale iba zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Žalobcovia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Dovolací súd so zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., s prihliadnutím na obsah dovolania žalobcov a nimi vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa osobitne zamerlal na otázku, či postupom súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok.

Podľa názoru dovolateľov im bola odvolacím súdom odňatá možnosť realizovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania tým, že v odvolacom konaní súd rozhodol bez toho, aby sa mohli k veci vyjadriť. Dovolací súd zo spisu nezistil, že by v konaní došlo k tejto procesnej vade. Žalobcovia totiž proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie, v ktorom sa k predmetu konania vyjadrili. Rovnako podali písomné vyjadrenie k odvolaniu vedľajšieho účastníka, preto tvrdenie, že im bolo v odvolacom konaní odopreté právo k veci sa vyjadriť, nie je opodstatnené. Pokiaľ však žalobcovia touto námietkou mali na mysli tú skutočnosť, že odvolací súd rozhodol v odvolacom konaní bez nariadenia pojednávania, potrebné je zdôrazniť, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p., na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Ako vyplýva z § 214 ods. 2 O.s.p., v ostatných prípadoch (iných než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Keďže v preskúmvanej veci (ako o tom svedčí obsah spisu) nešlo o žiadny z prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 214 ods. 1 O.s.p., bol postup odvolacieho súdu, ktorý odvolanie žalobcov a vedľajšieho účastníka prejednal bez nariadenia pojednávania, v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p.. Procesným postupom súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K tejto procesnej vade preto nemohlo dôjsť v dôsledku údajnej nemožnosti žalobcov

vyjadriť sa k veci, keďže žalobcovia v odvolacom konaní sa vyjadrili k prejednávanej veci písomne.

Žalobcovia vo svojom odvolaní namietali aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a to v otázke spoluzavinenia žalobcu 1/ na vzniku škody a to v rozsahu 50%. Dovolací súd poukazuje na to, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je (iba) relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Dovolanie žalobcov smeruje aj proti výroku, ktorým odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa úroku z omeškania, t.j. smeruje proti výroku majúceho povahu uznesenia.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a tiež, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

V posudzovanej veci dovolatelia napadli dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa príslušenstva zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd týmto zrušujúcim uznesením nezmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (neupravil v porovnaní s ním inak práva a povinnosti účastníkov konania). Takéto (zrušujúce) uznesenie odvolacieho súdu nie je zmeňujúcim uznesením v zmysle § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.; dovolanie proti nemu v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nie je prípustné. Odvolací súd nerozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Keďže nejde ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že prípustnosť dovolania žalobcov nevyplýva z § 237, § 238 O.s.p., ani z § 239 O.s.p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Keďže došlo k odmietnutiu dovolania z procesných dôvodov, odvolací súd sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanému ani vedľajšej účastníčke v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. apríla 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Bc. Patrícia Špacírová